

A Kúria a dr. Bárdos Rita ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Funtig Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 24.M.353/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.641.183/2013/4. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. június 10. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.641.183/2013/4. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes keresete a munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására, elmaradt munkabér megfizetésére irányult.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.353/2010/59. számú részítéletével megállapította a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét, míg az elmaradt munkabér tekintetében a keresetet elutasította.

A megállapított tényállás szerint a felperes futár munkakörben állt az alperes alkalmazásában. 2009. október 1-jén végzett utoljára munkát, amikor az alperes szóban megszüntette a munkaviszonyát.

Az elsőfokú bíróság a munkaviszony szóbeli megszüntetését bizonyítottnak találta elsődlegesen D.G. vallomása alapján. A tanú előadása szerint 2009. október 1-jén P.ZS. (az alperes egyik tulajdonosának hozzátartozója) azt közölte a felperessel, hogy „ki van rúgva”.

A szóbeli felmondás tényét támasztotta alá az is, hogy 2009. október hónapra vonatkozóan az alperes nem csatolt olyan jelenléti ívet, amelyen a felperes szerepelt volna. Hivatkozott továbbá az elsőfokú bíróság a felperes által 2009. október 2-én az élettársának az elmaradt munkabér iránti igény érvényesítésére vonatkozóan adott meghatalmazására, amelyben a szóbeli felmondásra utalt, valamint a felperes jogi képviselőjének az alperes jogi képviselőjéhez írt levelére, illetve az arra adott válaszlévelre. Az előbbiben a felperes képviselője a szóbeli munkáltatói intézkedés jogellenességét állította 2009. november 24-én, míg az utóbbiban nincs előadás arra vonatkozóan, hogy a szóbeli felmondás tényét a munkáltató vitatná.

Az elsőfokú bíróság ellentmondást talált N.G. és P.ZS. vallomása

között, és megállapította, hogy a tanúk nem érdektelenek.

A szóbeli felmondásra tekintettel nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes a későbbiekben kézbesített-e a felperes részére írásban rendkívüli felmondást. A szóbeli felmondás miatt jogorvoslati kioktatás nem történt, így a felperes keresete nem késett el, az a bírósághoz elévülési időn belül érkezett.

Az alperes nem bizonyította, hogy a rendkívüli felmondást is postára adta a munkaügyi iratokkal együtt. E körben K.M. előadását ellentmondásosnak ítélte az elsőfokú bíróság, és akként foglalt állást, hogy a kézbesítés megtörténte nem igazolható tanúvallomással. A tanú egyébként nem tudott elfogadható magyarázatot adni arra sem, hogy amennyiben ő szövegezte meg a rendkívüli felmondást, annak indokolása miért nem azt az esetet tartalmazza, amely miatt a munkáltató a munkaviszonyt meg akarta szüntetni. (A felperes és a tanú egyezően nyilatkozott arról, hogy 2009. október 1-jén a felperessel az volt a probléma, hogy nem ment ki azonnal egy adott címre, míg a csatolt rendkívüli felmondás megismétli a felperesnek korábban kiadott írásbeli figyelmeztetés szövegét.)

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Mf.641.183/2013/4. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét rész-, közbenső ítéletnek tekintve annak nem fellebbezett részét nem érintette, a közbenső ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján kiegészített indokolással helybenhagyta.

A tényállást kiegészítette, miszerint az alperes 2009. július 15-én étkezési jegy illegális pénzbeli beváltásával kapcsolatban írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest. A 2009. október 1-jei munkanapon az üzlethelyiségben tartózkodott az alperes törvényes képviselőjének testvére, P.ZS., aki kifogásolta, hogy a felperes nem indult el azonnal a részére megjelölt címre. Szólt a felperesnek, hogy oda már nem kell elmennie, fáradjon hátra az üzletvezetőhöz, és a címet átadták egy másik futárnak. P.ZS. is hátrament az üzletvezetőhöz, és tájékoztatta a felperes késedelméről. Kérte, hogy tegye meg a szükséges lépéseket, majd ezt követően a felperes a diszpécsernél leszámolt, a továbbiakban nem dolgozott. Másnap, 2009. október 2-án írásban meghatalmazta az akkori élettársát, K.A.-t arra, hogy a szóbeli munkaviszony megszüntetésre tekintettel a hátralékos munkabérét a munkáltatótól átvegye. Az alperes 2009. október 2-ai dátummal kiállította a munkáltatói igazolásokat, miszerint a felperes munkaviszonya rendkívüli felmondással szűnt meg. E dátummal a munkáltató rendkívüli felmondást is készített, amelynek indokolása szerint a felperes készpénz-helyettesítő étkezési utalványt váltott készpénzre, mellyel szándékosan megsértette a munkaszerződésében, munkaköri leírásában foglaltakat. A felperesnek 2009. október 6-án postán küldték meg a munkáltatói igazolásokat.

A törvényszék megállapította, hogy a felperes eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, miszerint az alperes szóban szüntette meg a munkaviszonyát.

Az nem volt vitatott, hogy P.ZS. 2009. október 1-jén felszólította a felperest, hogy hagyja abba a munkavégzést, és menjen az üzletvezetőhöz, majd ezt követően a felperes leszámolt, és már nem dolgozott többet az alperesnél. A munkáltató csupán azt vitatta, hogy 2009. október 1-jén P.ZS. és N.G. a felperes munkaviszonyát szóban megszüntette. A munkavállaló tényállítását azonban egyértelműen alátámasztotta D.G. vallomása, valamint az ügy körülményei: P.ZS. és a felperes is az üzletvezetőhöz ment, majd a megbeszélést követően a munkahely elhagyását megelőzően a felperes leszámolt, és ezt követően már nem dolgozott, viszont sem október 1-jén, sem az azt követő napon felmondást nem kapott írásban. 2009. október 2-án a szóbeli munkaviszony megszüntetés miatti elszámolásra meghatalmazást adott az élettársának. Az alperes által 2009. október 2-ai dátummal kiállított rendkívüli felmondás mindezek ellenére nem az október 1-jei kötelezettségszegést tartalmazza, holott a tanúk vallomása szerint ezen kötelezettségszegés miatt került megszüntetésre a felperes munkaviszonya.

A szóbeli munkaviszony megszüntetést követően a rendkívüli felmondás esetleges közlésének jogi hatálya nem volt, de a munkáltató nem is igazolta, hogy rendkívüli felmondást közölt volna a felperessel. Nem bizonyította ugyanis, hogy a munkáltatói igazolásokkal együtt a rendkívüli felmondást is postázta. Erre tekintettel az alperes permegszüntetés iránti kérelme megalapozatlan: a szóbeli felmondásra tekintettel a felperes elévülési időn belül fordulhatott a bírósághoz.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 74. § (2) bekezdésére tekintettel alaptalan az alperes hivatkozása arra, hogy sem P.ZS., sem N.G. nem volt munkáltatói jogkörgyakorló. Erre ugyanis az alperes nem hivatkozhat a jogellenes magatartása kimentéseként. N.G. tanúvallomása szerint P.ZS. akkor tulajdonosként volt jelen, de több tanú is nyilatkozott arról, hogy a tulajdonos képviselőjeként eljár, és irányította a munkavállalókat, amelyet alátámaszt az is, hogy ő közölte a felperessel, hogy hagyja abba a munkavégzést, és kötelezettségszegést is rótt a terhére. A tulajdonos képviselője és az üzletvezető együttesen, szándékességben tevékenykedtek, amikor a felperest felszólították a munkavégzés abbahagyására, és az elszámolásra, N.G. pedig tájékoztatta a felperest arról, hogy másnap, illetőleg azt követően átveheti az iratait.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a per megszüntetését kérte.

Hivatkozása szerint a jogerős közbenső ítélet sérti az Mt. 74. § (2) bekezdését, 6. § (4) bekezdését, a Pp. 163. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, és a 221. §-át.

Álláspontja szerint P.ZS. eljárása érvénytelen volt, mert nem

gyakorolt munkáltatói jogkört, ezért az Mt. 74. § (2) bekezdés alapján nem lett volna mellőzhető annak vizsgálata, hogy a munkavállaló a körülményekből alappal következtethetett-e az eljáró személy jogosultságára. Ennek vizsgálata azonban a bíróságok részéről elmaradt.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a szóbeli felmondást N.G. közölte, míg D.G. vallomása szerint P.ZS.. Az ellentmondást a bíróságok nem oldották fel, megsértve ezzel a tényállásfeltárási kötelezettségüket.

A felperes nem bizonyította a szóbeli felmondás megtörténtét. D.G. a vallomásában erről csak a véleményét fejtette ki, K.A. pedig a felperestől szerezte az értesülését. Az egyéb bizonyítékok közvetettek, nem alkalmasak a szóbeli felmondás tényének igazolására, a bíróságok tehát megsértették a Pp. 163. §, 201. §, 211. § szabályait.

Nem volt tanúnyilatkozat arra vonatkozóan, hogy P.ZS. az üzletben dolgozók felett munkáltatói jogkört gyakorolt volna. Abból, hogy valaki az ügyvezető testvére, ez még nem következik. D.G. szerint is P.ZS. a rendelések teljesítését figyelte, a „leszidásokat” N.G. üzletvezetőtől kapták. Az eljáró bíróságok a jelenlévő tanúk (P.ZS., N.G.) vallomásával szemben fogadták el azt a felperesi állítást, miszerint P.ZS. közölte a felperessel, hogy „ki van rúgva”.

Az eljáró bíróságok tehát a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésével ellentétes mérlegeléssel következtettek arra, hogy a felperessel a munkáltató szóbeli felmondást közölt, illetve, hogy a rendkívüli felmondás közlésére 2009. október 6-án nem került sor. Ez utóbbit K.M. tanúvallomásával igazolta a munkáltató. A felperes maga sem tudott egyértelműen nyilatkozni arról, hogy a rendkívüli felmondás nem volt a postán kézbesített iratok között.

P.ZS. eljárása érvénytelen volt, az alperes a felperessel szóbeli felmondást nem közölt, az írásban közölt rendkívüli felmondás ellen pedig elkésetten terjesztette elő a keresetét, ebből következően a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésének és a per megszüntetésének van helye.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte az alperes felülvizsgálati költségben marasztalásával. Ellenkérelme alátámasztásául okiratot csatolt.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. § (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének, és bizonyítás felvételének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A perbeli esetben a felülvizsgálati érvelés alapján jogszabálysértés megállapítására nem volt mód.

Az eljáró bíróságok a bizonyítékok fenti jogszabálynak megfelelő mérlegeléssel vonták le a következtetésüket arról, hogy a felperes bizonyította, miszerint a munkáltató 2009. október 1-jén szóban, jogellenesen felmondta a munkaviszonyát. Részletes indokát adták annak, hogy mely bizonyítékokat miként értékelték, és számot adtak arról is, hogy a felperes tényállítását a tanúvallomásokon kívül milyen egyéb, közvetett bizonyítékok támasztják alá.

D.G. jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomása értékelésekor nem annak van döntő jelentősége, hogy a tanú pontosan nem tudta megjelölni, milyen kifejezést használva szüntették meg a felperes munkaviszonyát, hanem annak, hogy többszöri kérdésre is határozottan nyilatkozott, miszerint „az egyértelmű volt, hogy ő akkor ott el lett küldve”.

P.ZS. ugyanezen jegyzőkönyv tanúsága szerint alátámasztotta a felperes előadását, miszerint az üzletvezetővel történt megbeszélést követően odament a diszpécserhez, és leszámolt.

E vallomások, valamint az ítéletekben megnevezett közvetett bizonyítékok alapján a bíróságok okszerű következtetést vontak le arról, hogy a felperes munkaviszonyát 2009. október 1-jén a munkahelyen szóban megszüntették.

P.ZS. küldte a felperest az üzletvezetőhöz, és általa sem vitatottan az üzletvezetőnél a felperessel szemben ő kezdeményezett felelősségre vonást. N.G. jegyzőkönyvben foglalt vallomása szerint P.ZS. ott, és akkor tulajdonosként volt jelen. Helytálló a mindebből levont következtetés, miszerint P.ZS. és N.G. szándékegységben járt el függetlenül attól, hogy N.G. nem ismerte el, hogy a felperesnek felmondott volna. Ugyanakkor a beszélgetésről kijöve a periratok szerint a felperes azonnal leszámolt, és ezt követően munkára nem jelentkezett, másnap pedig szóbeli felmondásra hivatkozással meghatalmazást adott az élettársának. Azt, hogy a fenti körülményekből a felperes alappal következtethetett a munkaviszonyt megszüntető nyilatkozatok komolyságára, D.G. vallomása is igazolja. E szerint P.ZS. inkább az étteremben irányított, míg N.G. üzletvezető által történtek „a leszidások”. Ugyanezen jegyzőkönyvben K.M. is azt nyilatkozta, hogy „N.G. üzletvezető elmesélt nekem egy szituációt, tehát hogy a felperes nem megfelelően viselkedett. Az ő esetében nem ez volt az első eset, már volt két írásbeli figyelmeztetése. A második írásbeli után is megszüntethették volna már a munkaviszonyát. N.G. azt mondta nekem, hogy intézzem el a szükséges papírokat” (jegyzőkönyv 10. oldal, utolsó bekezdés, 11. oldal 1. bekezdés). A bíróságok részéről tehát az Mt. 74. § (2) bekezdésének az alkalmazása jogszerűen történt, mert a felperes alappal következtethetett az eljáró személyek jogosultságára.

Miután a munkaviszony megszüntetése szóban, 2009. október 1-jén megtörtént, ezért joghatás kiváltására nem lehetett alkalmas az írásban, október 2-án keltezett rendkívüli felmondás. Annak így nincs döntő jelentősége, hogy bizonyított-e ezen irat felperes részére történő kézbesítése.

A bírói gyakorlatnak megfelelően (BH.1998.507.) döntöttek a bíróságok az alperes permegszüntetési kérelmének elutasításáról, mert elévülési időn belül jogszerűen nyújtotta be a felperes a keresetét a szóbeli munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján köteles viselni.

Budapest, 2015. június 10.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő